

třída

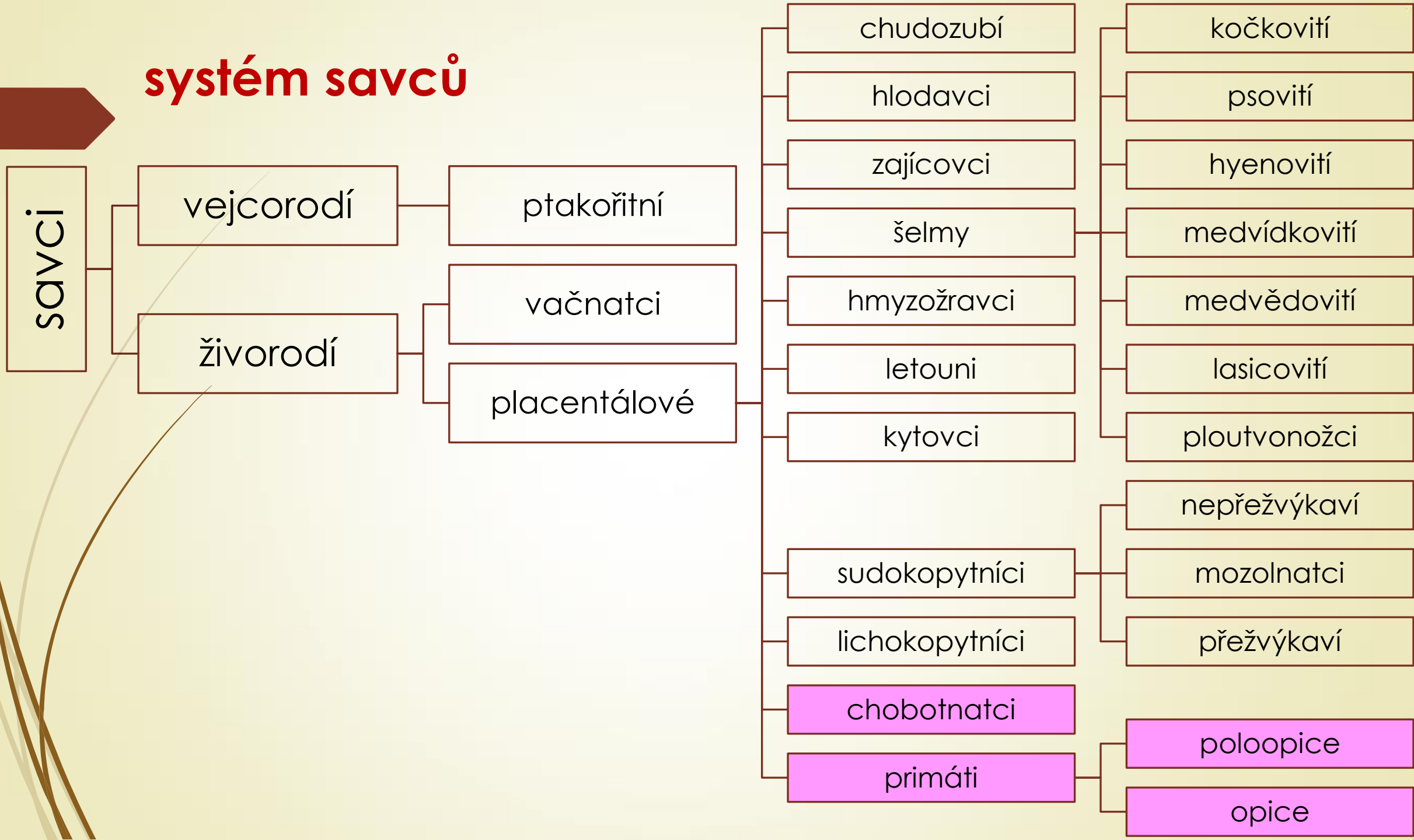
Savci

chobotnatci, primáti

Informace navíc

system savců

řád - chobotnatci

- patří mezi největší suchozemské savce
- silná kůže bez srsti
- horní ret srostl s nosem a vytvořil **chobot**
 - velmi pohyblivý
 - ovládá jej až 40 000 svalů
 - podávání potravy, nasávání vody, ostříkování těla
- mají pouze 6 zubů
 - 2 stoličky - drtí potravu
 - horní řezáky přeměněné v **kly**
- dorozumívají se ultrazvukem až na 10 km

slon africký

- je agresivnější, proto žije pouze divoce – africké savany
- má větší uši a celkově je větší
- kly mají samci i samice
- na konci chobotu má dva prstíky
- na zadní noze má 3 kopýtká

*Africký má první písmeno **A** – áčko má dvě nožičky - na chobotu dva prstíky*

slon indický

- má mírnou povahu – je domestikován (používá se na těžbu dřeva), ale žije i divoce
- má menší uši a celkově je menší
- kly mají pouze samci
- na konci chobotu má jeden prstík
- na zadní noze má 4 kopýtka

Indický slon ztrácí věkem pigmentaci a díky tomu získává růžovou barvu – čím je starší, tím je růžovější.

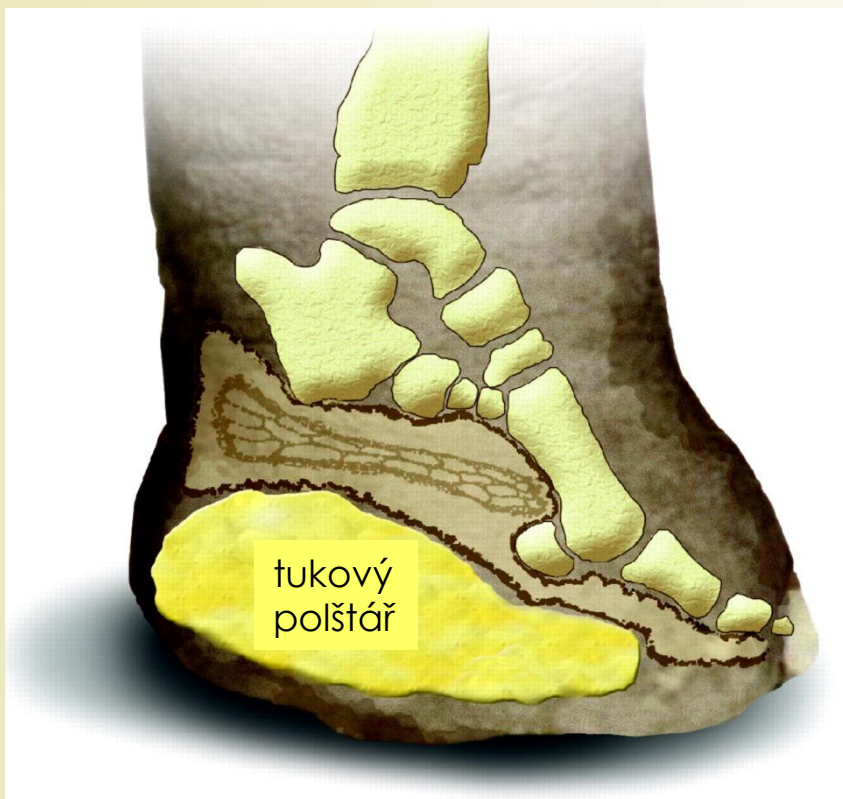

Indický má první písmeno **I jako jedničku** – má na chobotu jeden prstík

sloní noha

rozdíl mezi africkým a indickým slonem

indický slon

africký slon

mamut srstnatý

- vyhynulý druh – před 8 tis. lety
- hustá dlouhá srst, mohutné kly
- nyní nálezy na Sibiři

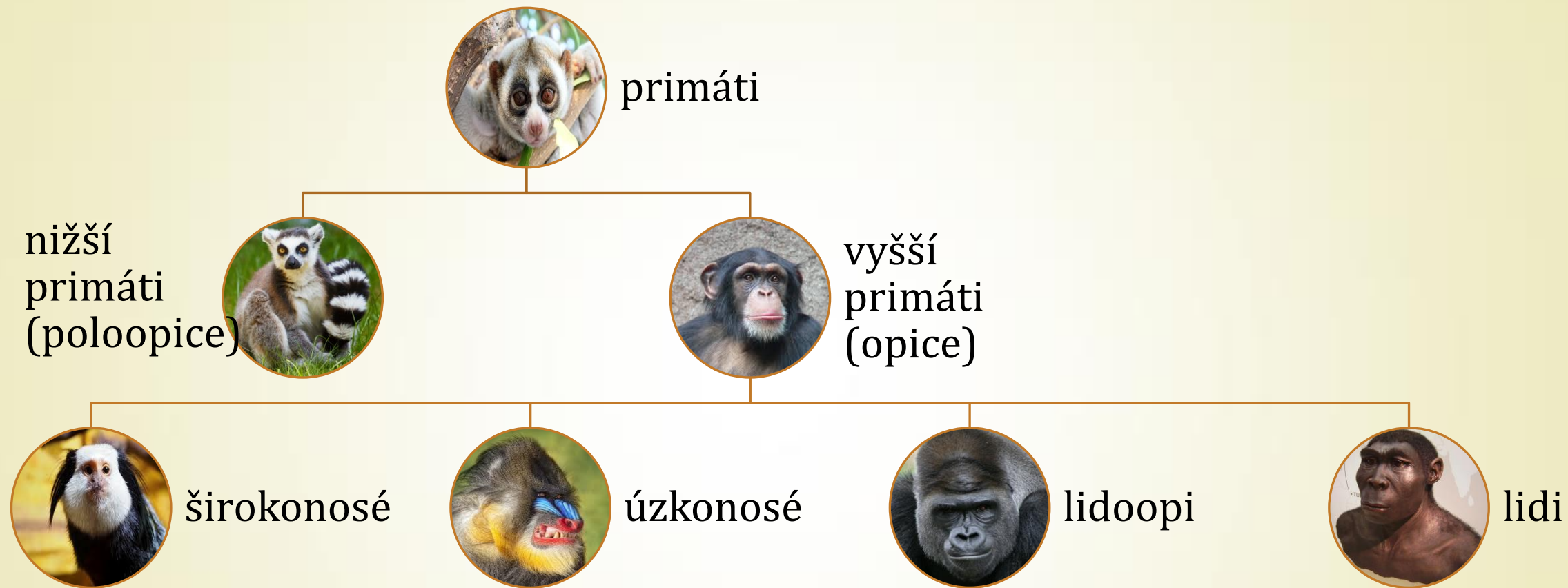

řád - primáti

- původně stromoví savci, navazují na hmyzožravce
- pětiprsté končetiny s nehtem a palcem, který stojí proti ostatním prstům - **protistojný palec**
- oči směřují dopředu
- rozvinutý mozek
- obvykle jedno mládě, o které matka dlouho pečuje
- velmi dobrý pohyb po stromech
- výrazné sociální chování (*to se budete učit v etologii v 8. třídě*)

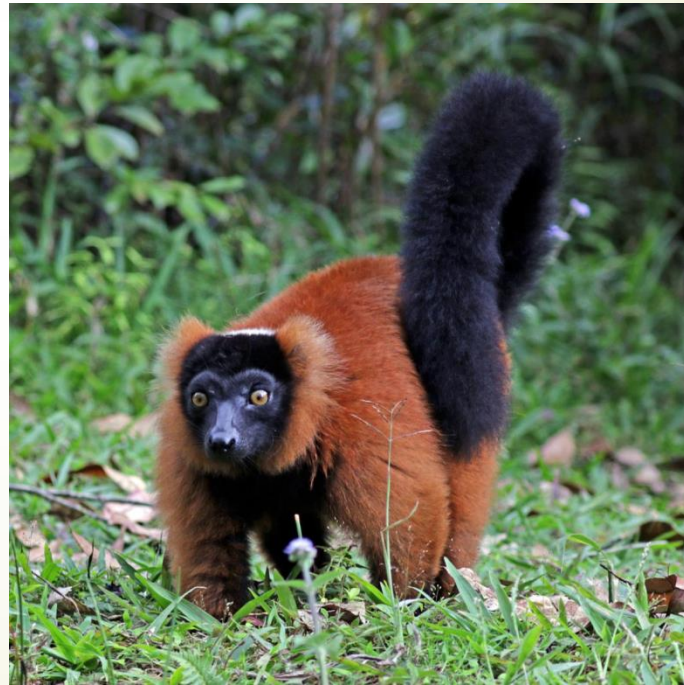

rozdělení primátů

podřád – poloopice (nižší primáti)

- obličejová část protažena v čenich s hmatovými vousky
- nehet pouze na palci (na ostatních prstech drápek)
- tropické oblasti Asie a Afriky (nejvíce na Madagaskaru)

lemur vari – černobílá a hnědá forma

lemur kafa

- pouze na Madagaskaru
- výrazně dlouhý pruhovaný ocas – rovnováha při skocích, komunikace

komba ušatá

outloň

nártoun

podřád – opice (vyšší primáti)

- těžiště těla na zadních končetinách
- na všech prstech nehty
- denní aktivita

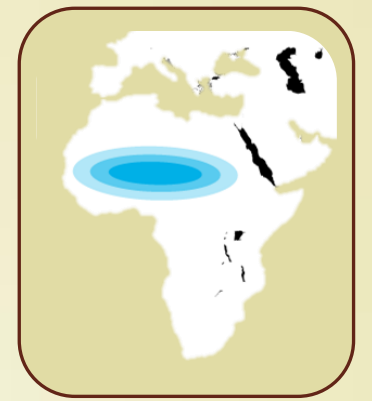

kočkodan

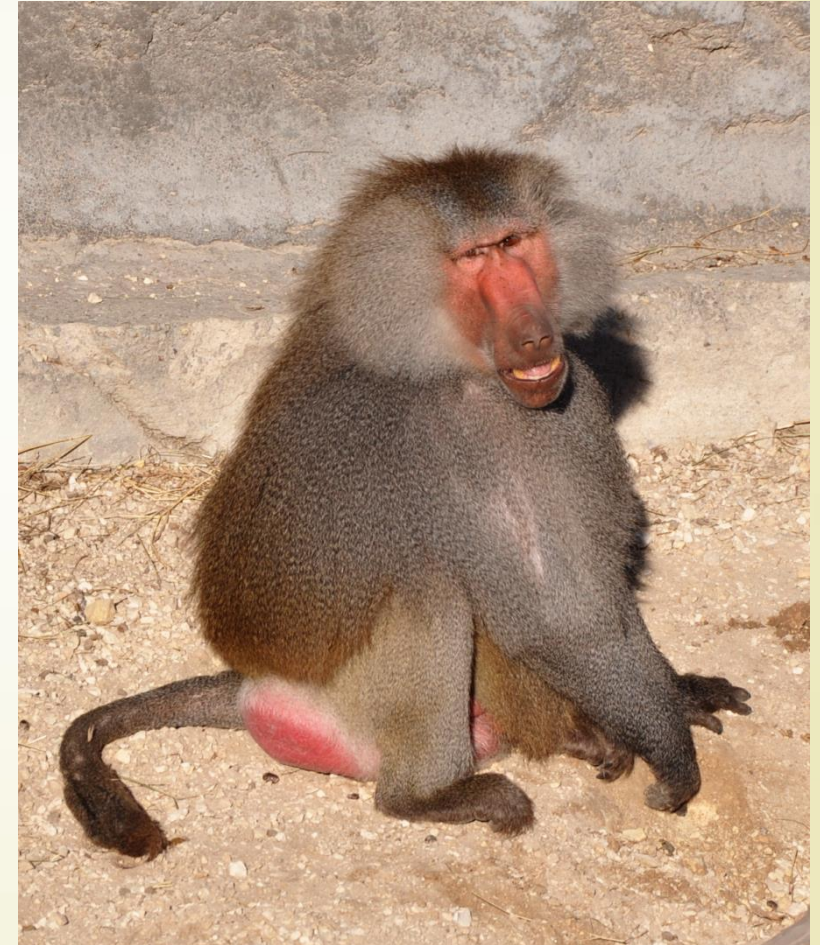
kočkodan

- Afrika
- tlupy 10 – 50 jedinců – několik samců a harém samic

pavián

- skalnaté terény a východoafrické savany
- krátkoocasý, sbírá živočišnou potravu

dželada

- vysoko položené horské plošiny a horské louky na území Etiopie a Eritree (Afrika)
- holá prsní růžová ploška

makak

- Asie
- snadno ovladatelný a inteligentní

makak rhesus se používá jako laboratorní zvíře – je podle něho pojmenován **rh-faktor** (látko přítomná v krvi většiny lidské populace)

mandril

- tropické pralesy rovníkové Afriky
- krátký ocas, samec je větší a výrazně zbarvený

samec

samice

chápan

- tropické lesy Jižní Ameriky
- dlouhé končetiny a dlouhý **chápaný ocas** - může jej ovinout kolem větve (chápaný = uchopovací), slouží jako pátá končetina

gibon

- deštné pralesy Asie
- přední končetiny o $\frac{1}{2}$ delší než zadní, nemá ocas
- pohyb – ručkuje z větve na větev

kahau nosatý

- deštné pralesy Bornea – žije u vody, rád se koupe
- výrazně velký nos u samců – zvyšuje rezonanci při volání a zájem samiček

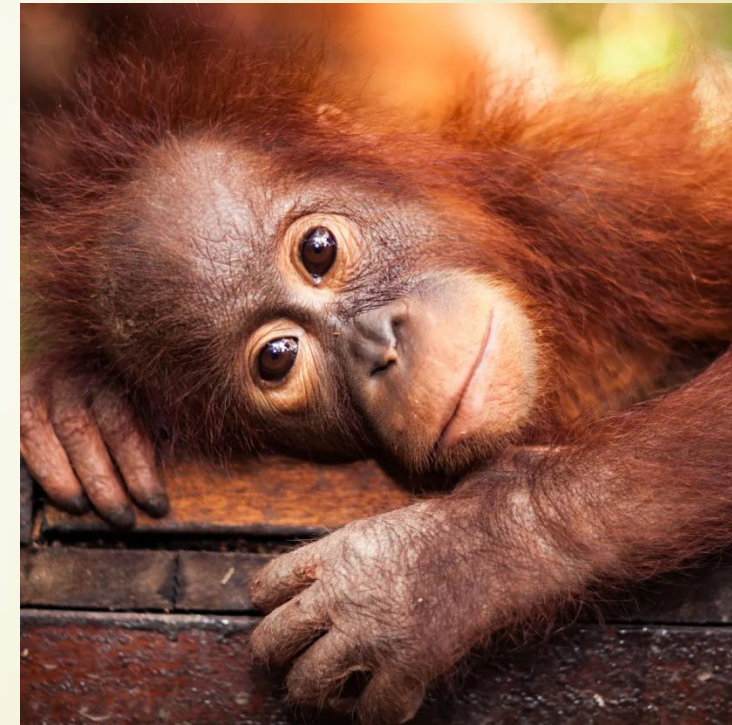
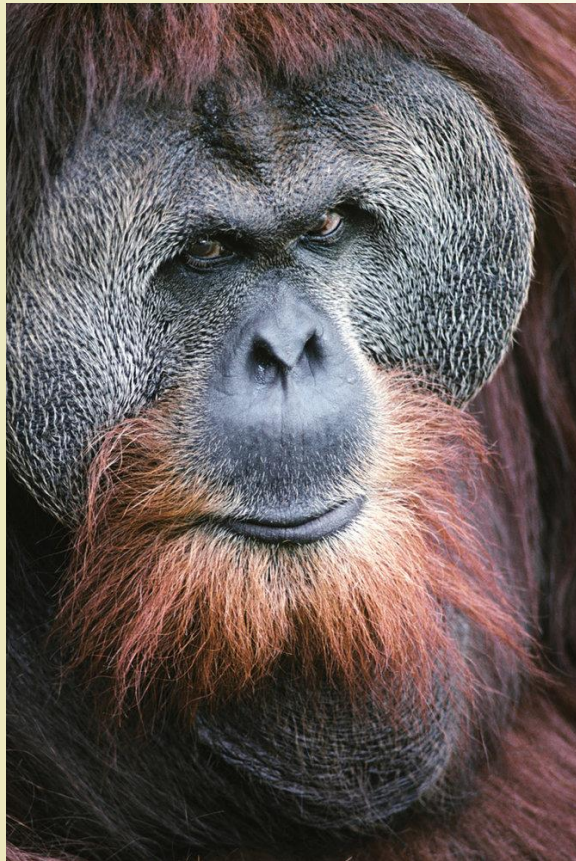
čeled' – lidoopi (hominidé – „lidem podobní“)

- jsou velcí, mají prodloužené ruce- pohyb ve větvích stromů zavěšováním
- rozvoj mozku a psychiky
- samice mají menstruační cyklus a dlouhou graviditu (těhotenství)
- rodí jedno mládě, které je na matce velmi závislé
- pohlavní dimorfismus (orangutani a gorily)
- živí se plody, listy, pozemní vegetací a často i živočišnou stravou
- poměrně řídká srst
- alespoň částečně chodí po dvou nohách
- umí velmi dobře manipulovat s nástroji a často je i vyrábějí
- umí napodobovat a uvědomují si vlastní osobnost

orangutan

- pouze na ostrově Sumatra a Borneo – ohrožení vyhynutím
- hustá oranžová srst, dlouhé přední končetiny
- samci mohutnější než samice, mají hrdelní vak

gorila

- pralesy rovníkové Afriky – rostlinná potrava – ohroženy vyhynutím
- rodinné skupiny vedené dominantním samcem

šimpanz učenlivý

- tropické deštné lasy a savany rovníkové Afriky
- je všežravý – uloví i drobné živočichy nebo jiné opice
- náš nejbližší příbuzný – máme společné 98% genetické informace

bonobo (šimpanz bonobo)

- střední Afrika
- od šimpanze učenlivého se liší vzpřímenou chůzí, matriarchátem (v tlupě vládne samice) a významnou rolí pohlavního styku v jejich společnosti

